

Sarphati

amsterdam research for
healthy living

Jaarverslag

2020

Het was een jaar vol bijzondere uitdagingen, maar ook een jaar waarin wij binnen Sarphati Amsterdam met elkaar veel bereikt hebben.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Introductie	4
1. Onderzoeksinfrastructuur: multidisciplinaire teams samenbrengen	5
1.1 Nieuwe Sarphati Amsterdam onderzoeksprojecten	5
1.2 Sarphati Explore: een ontmoetingsplatform voor onderzoek, beleid en praktijk	6
1.3 Het betrekken van onderzoekers.....	6
2. Sarphati Cohort: uitbreiding datainfrastructuur en dataverzameling.....	7
2.1 Eerste datalevering en nieuwe subcohort onderzoeken via Sarphati Cohort	7
2.2 Doorontwikkeling datainfrastructuur van het Sarphati Cohort	8
2.3 Dataverzameling tijdens de Covid-19 epidemie	8
3. Werving Sarphati Cohort: betrekken van inwoners en verhogen van de respons	9
3.1 Aantal deelnemende kinderen toegenomen	9
3.2 Uitbreiding wervingskanalen	9
3.3 Wijkgerichte werving	10
3.4 Verhogen diversiteit.....	10
4. Kernactiviteiten Sarphati Amsterdam: naar een duurzame en zichtbare organisatie .	11
4.1 Kernpartners Sarphati Amsterdam: samenwerking en financiering	11
4.2 Nieuwe samenwerkingen in het veld van gezond opgroeien.....	11
4.3 Tweede Sarphati Amsterdam symposium een succes.....	12
4.4 Zichtbaarheid en naamsbekendheid van onze activiteiten.....	12
4.5 Bestuur en toezicht Sarphati Amsterdam	13
Slotwoord.....	14
Bijlagen.....	15
1 Overzicht publicaties 2020.....	15
2 Jaarrekening 2020	17

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de stichting Sarphati Amsterdam over het jaar 2020. De stichting is formeel opgericht in maart 2018. Het jaar 2020 was het tweede volledige kalenderjaar in het bestaan van de stichting Sarphati Amsterdam. Graag delen wij met u welke activiteiten in het kader van Sarphati Amsterdam in 2020 zijn uitgevoerd.

Het jaar 2020 was in vele opzichten, net al voor de meesten, een bijzonder jaar. De samenleving en in het bijzonder de gezondheidszorg stond vooral in het teken van de COVID-19 epidemie. Dat had gevolgen voor veel van de bijeenkomsten die grotendeels online plaatsvonden. Het Sarphati Symposium op 14 februari 2020 was nog een laatste gelegenheid waarbij alle betrokkenen bij Sarphati Amsterdam elkaar fysiek konden ontmoeten. Het thema van het symposium was "Why health disparities in early childhood matter". Een thema dat onverkort actueel bleek, ook tijdens de COVID-19 epidemie. Op 10 december 2020 werd de eerste editie van Sarphati Explore georganiseerd. Dit is een platform waarop onderzoekers elkaar kunnen ontmoeten en discussiëren over inhoudelijke thema's. Deze keer ging het voor de kansen die de infrastructuur van Sarphati Amsterdam kan bieden ten behoeve van landelijke programma's zoals de "Gezonde Generatie" van de samenwerkende gezondheidsfondsen en "Kansrijke Start" dat op zowel landelijk als lokaal niveau van belang is. Dit was een geslaagde online bijeenkomst.

Verder was 2020 een jaar vol bijzondere uitdagingen, maar ook een jaar waarin wij veel hebben bereikt met elkaar. Zo zijn de eerste data uit het Sarphati Cohort beschikbaar gekomen voor onderzoek. Ook is het Sarphati Cohort voor het eerst ingezet voor de werving van een grote subcohort studie: 'Opgroeien in Amsterdam'. Ook werden gegevens verzameld die relevant zijn voor de gemeente om de impact van (maatregelen in het kader van) de COVID-19 epidemie op het gedrag en gezondheid van Amsterdamse kinderen te kunnen evalueren.

Prof. dr. ir. Jaap Seidell
Prof. dr. Arnoud Verhoeff

Raad van Bestuur, Sarphati Amsterdam

Introductie

Sarphati Amsterdam is een uniek wetenschappelijk onderzoeksinstituut waarbinnen de kernpartners de gemeente Amsterdam (GGD) en de Amsterdamse kennisinstellingen UvA, VU, HvA en Amsterdam UMC (AMC en VUmc) samenwerken. Doel is het bevorderen van onderzoek dat bijdraagt aan de gezondheid van de opgroeiende Amsterdammers. In 2019, het eerste volledige kalenderjaar na oprichting van de stichting Sarphati Amsterdam, is een stevig fundament gelegd voor Sarphati Amsterdam, en in het bijzonder de kern: Sarphati Cohort. Hier hebben veel collega's en ouders van Amsterdamse kinderen een bijdrage aan geleverd.

In 2020 ging weinig zoals we vooraf hadden gepland. Door de COVID-19 epidemie kwam een deel van ons werk stil te liggen. Door dit alles waren we genoodzaakt om ons werk anders in te richten dan wij gewend waren. Toch hebben we veel voor elkaar gekregen. Zo hebben we ons in 2020 gericht op het bevorderen van de duurzaamheid en zichtbaarheid van Sarphati Amsterdam activiteiten door o.a. de inbedding binnen de kernpartners te verstevigen en ons sterker in te zetten op sociale media (H4). Ook hebben wij met de bestaande onderzoeksinfrastructuur multidisciplinaire teams samengebracht (H1) en de data infrastructuur van het Sarphati Cohort verder uitgebreid (H2). Ondanks dat het face-to-face contact met Amsterdammers moeilijk werd gemaakt door de coronamaatregelen, hebben we ons door alternatieve wervingsstrategieën kunnen inzetten op het includeren van meer deelnemers aan het Sarphati Cohort (H3). In dit jaarverslag blikken we terug op dit turbulente jaar en wat wij hierin samen bereikt hebben.

1. Onderzoeksinfrastructuur

Multidisciplinaire teams samenbrengen

Sarphati Amsterdam wil door innovatief en interdisciplinair onderzoek bijdragen aan een gezonde leefstijl en optimale leefomstandigheden van jonge Amsterdammers (0-19 jaar). Dit lukt alleen door samenwerking tussen onderzoek, beleid en praktijk. Samenwerking levert wetenschappelijke, maatschappelijke en economische meerwaarde voor de stad. Daarnaast bevordert het de multidisciplinaire samenwerking in Amsterdam. De unieke onderzoeksinfrastructuur van Sarphati Amsterdam faciliteert daarmee niet alleen onderzoek, maar ook een onderzoeksplatform dat onderzoekers, (zorg)professionals en beleidsmakers van verschillende disciplines makkelijk met elkaar in contact brengt. Dit biedt ook kansen om met private partijen samen aan oplossingen voor gezondheidsvraagstukken te werken, mits de onafhankelijkheid van Sarphati Amsterdam hierin gewaarborgd blijft.

1.1 Nieuwe Sarphati Amsterdam onderzoeksprojecten

Een belangrijke middel om onderzoekers te verbinden aan Sarphati Amsterdam is de toegang tot de data- en onderzoeksinfrastructuur die Sarphati Amsterdam en het Sarphati Cohort bieden. Onderzoekers worden gestimuleerd om een onderzoeks idee of voorstel dat bijdraagt aan de missie en visie van Sarphati Amsterdam in te dienen, en daarmee deel uit te maken van Sarphati Amsterdam. Een actieve rol van onderzoekers is een verrijking voor het onderzoeksprogramma van Sarphati

Amsterdam. In 2020 zijn vijf nieuwe onderzoeksaanvragen van verschillende kennisinstellingen ingediend en goedgekeurd door de Raad van Bestuur en de Programmaraad: Meten van slaapgezondheid (VU), OK-Gezond (HvA), Charge Your Brainzzz (VU), In the neighborhood, for the neighborhood, with the neighborhood (VU), My Little Moves (Amsterdam UMC) en Succesvol zelfmanagementgedrag bij kinderen met obesitas (UvA). Zo startten we het jaar 2021 met 20 [Sarphati Amsterdam onderzoeksprojecten](#). Een overzicht van publicaties in 2020 van deze onderzoeken die vallen onder de vlag van Sarphati Amsterdam is terug te vinden in [Bijlage 1](#).

1.2 Sarphati Explore: een ontmoetingsplatform voor onderzoek, beleid en praktijk

Om onderzoek, beleid en praktijk samen te brengen, is Sarphati Explore in het leven geroepen. Het organiseren van Sarphati Explore bijeenkomsten heeft als doel een ontmoetingsplatform te organiseren voor onderzoekers, beleidsmakers, (zorg)professionals en andere geïnteresseerden. Tijdens deze ontmoetingen worden toekomstig onderzoek, mogelijke samenwerkingen en subsidiemogelijkheden verkend die relevant zijn voor het werk van Sarphati Amsterdam. Dit biedt onderzoekers ook de kans zich te laten inspireren en hun onderzoeksproject te innoveren. Hierbij wordt speciale aandacht gegeven aan de relevantie voor de inwoner en de (zorg)praktijk.

Op 10 december 2020 vond de eerste Sarphati Explore bijeenkomst plaats. Het thema was 'Where do we see possibilities for contributing to a more healthy generation through the research infrastructure of Sarphati Amsterdam'. Dit thema werd belicht door presentaties van Eleanne Plaizier van de Samenwerkende Gezondheidsfondsen (De Gezonde Generatie) en Marianne Mahieu van de Gemeente Amsterdam (De Amsterdamse aanpak Gezonde en Kansrijke start). De bijeenkomst werd goed bezocht door geïnteresseerden van verschillende disciplines en verschillende organisaties. Deze Sarphati Explore heeft geresulteerd in een uitnodiging van Sarphati Amsterdam door Samenwerkende Gezondheidsfondsen om aan te sluiten bij een bijeenkomst met andere infrastructurele projecten (cohorten met kinderen) om te verkennen of nadere samenwerking zou kunnen helpen de doelen van De Gezonde Generatie te bereiken.

1.3 Het betrekken van onderzoekers

Om de samenwerking met de kennisinstellingen en de onderzoekers verder te versterken, is het belangrijk dat zij ons weten te vinden. Om te verduidelijken hoe zij gebruik kunnen maken van de onderzoeksinfrastructuur van Sarphati Amsterdam, is een aparte [subpagina](#) beschikbaar gemaakt via de website waar alle informatie makkelijk toegankelijk is. Ook wordt hier beschreven wat de meerwaarde is voor onderzoekers bij samenwerking met Sarphati Amsterdam. Tevens zijn de templates voor de research proposal en data request formulieren aangepast en zijn standaarddocumenten opgesteld voor samenwerkingsovereenkomsten. Om ons nog beter te kunnen vinden, is er een e-mailadres speciaal voor onderzoekers gemaakt: ozc@sarphati.amsterdam. Dit alles om samenwerking met onderzoekers makkelijker en sneller tot stand te kunnen brengen.

Een andere ingezette strategie om onderzoekers te verbinden aan Sarphati Amsterdam is het creëren van stageplekken. In 2020 hebben zes stagiaires een stage gelopen bij Sarphati Amsterdam, vier vanuit de HvA (Voeding en diëtetiek), één vanuit de UvA (Pedagogiek) en één vanuit de VU (Management Policy Analysis and Entrepreneurship).

2. Sarphati Cohort

Uitbreiding datainfrastructuur en dataverzameling

De kern van Sarphati Amsterdam is de onderzoeksinfrastructuur, waarbinnen het Sarphati Cohort een centrale plaats inneemt. Binnen het Sarphati Cohort zijn de individuen die worden gevolgd, kinderen van 0 tot 18 jaar die in Amsterdam in zorg zijn bij JGZ, bij de GGD Amsterdam en de Stichting Amsterdamse Gezondheidscentra (SAG) binnen de Ouder en Kind Teams (OKT). In 2020 lag het zwaartepunt hierbij op het uitbreiden van de datainfrastructuur en de dataverzameling voor het Sarphati Cohort. Belangrijke doelen waren het organiseren van toegang voor onderzoekers tot Sarphati Cohort data en de doorontwikkeling en koppeling van de dataverzameling onder de oudere leeftijdsgroepen (5-18 jaar). De dataverzameling tijdens de COVID-19 epidemie heeft ons ondanks de lockdown periodes tot nieuwe inzichten kunnen brengen.

2.1 Eerste datalevering en nieuwe subcohort onderzoeken via Sarphati Cohort

De eerste Sarphati Cohort datalevering was in 2020 een feit. Een relatief grote dataset is opgeleverd voor het onderzoeksproject Slaap en Groei van Amsterdamse kinderen in de eerste 1000 dagen van het Amsterdam UMC. De eerste resultaten zijn gepubliceerd in een pitch tijdens het Sarphati Amsterdam symposium op 12 februari 2021. De verwachting is dat een wetenschappelijk manuscript in 2021 ter publicatie zal worden aangeboden.

De samenwerking met het onderzoeksproject Opgroeien in Amsterdam van de UvA is in 2020 officieel gemaakt. Ook is de werving voor het GROEI/BLOEI onderzoek binnen dit project via het Sarphati Cohort in hetzelfde jaar van start gegaan. Deze studie onderzoekt hoe opvoeding door ouders samenhangt met DNA methylering, stressregulatie en gedragspatronen van kinderen. Hiertoe worden automatisch deelnemers van het Sarphati Cohort die aan de inclusiecriteria voldoen, benaderd voor deelname aan dit subcohort onderzoek. Hierdoor kunnen wij op een veilige, automatische en gerichte manier werven, wat niet alleen efficiënt maar ook effectief is.

In 2020 is er gestart met de vormgeving van nieuwe subcohort onderzoeken van de UvA: GEAR en BOOG. Het project GEAR bestudeert de ontwikkeling van zelfregulatie van aandacht in relatie tot andere zich ontwikkelende vormen van regulatie – van de controle van emoties tot de regulatie van slaap, voeding en temperament. Het project BOOG richt zich op de ontwikkeling van een handzaam hulpmiddel of beslistool om de meest effectieve behandeling voor gedragsproblemen bij kinderen te voorspellen, gebaseerd op kennis over de precieze rol die risicofactoren binnen gezinnen spelen. Voor beide projecten zijn in 2020 gesprekken gevoerd over het opstellen van de samenwerkingsovereenkomst en over de praktische zaken van de werving. Ook is er een tijdsplan gemaakt. De verwachting is dat de werving via het Sarphati Cohort van start zal gaan in 2021.

2.2 Doorontwikkeling datainfrastructuur van het Sarphati Cohort

Voor de doorontwikkeling van het Sarphati Cohort en de koppeling van data is gekozen voor een focus op Jij en je gezondheid, een digitale vragenlijst die de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) gebruikt bij de gezondheidsonderzoeken. Hier zal ook het zwaartepunt van de dataverzameling voor de leeftijdsgroep 5-18 jaar komen te liggen. Dit zal in 2021 verder vormgegeven worden.

2.3 Dataverzameling tijdens de Covid-19 epidemie

Ook tijdens de lockdown periodes in 2020 liep de dataverzameling onder de deelnemers aan het Sarphati Cohort door. Aan de vragenlijsten voor het Sarphati Cohort zijn vragen die betrekking hebben op de COVID-19 epidemie toegevoegd. Dit levert een rijke set aan gegevens die ons ook meer zicht kan geven op de impact die de COVID-19 epidemie heeft op de groei en ontwikkeling van kinderen die opgroeien in Amsterdam, op de korte en de lange termijn. Ook aan de interviewleidraad van Sarphati Diaries, een subcohort onderzoek naar de voedselconsumptie van baby's rond de overgang naar vaste voeding in verschillende etnische groepen, zijn vragen die betrekking hebben op de coronacrisis toegevoegd. Bij de keuze voor en de formulering van de vragen is zoveel mogelijk aangesloten bij andere lopende onderzoeken in Nederland.

Binnen het Sarphati Cohort wordt naast de subcohort onderzoeken Opgroeien in Amsterdam en Sarphati Diaries, ook een ander subcohort onderzoek uitgevoerd onder een deel van de onderzoekspopulatie. Het project AIMS, een grootschalige observationele studie naar de ontwikkeling van het microbiom bij jonge kinderen bij de GGD Amsterdam. Ook hier had het onderzoeksteam te maken met uitdagingen rondom de bevoorrading, omdat materialen voor de verzameling van biosamples door tekorten slecht leverbaar waren. Er is daarom hard gewerkt aan het optimaliseren van de bevoorrading en logistiek. Zo rijdt er nu bijna dagelijks een bakfiets van AIMS door de stad om biosamples op te halen. Een tussentijdse evaluatie moet meer zicht geven op welke aspecten van de studie nog aangepast moeten worden. Deze is in het laatste kwartaal van start gegaan.

3. Werving Sarphati Cohort

Betrekken van inwoners en verhogen van de respons

In 2020 is het Sarphati Cohort verder ontwikkeld en is hard gewerkt aan strategieën om de deelname en diversiteit van de onderzoekspopulatie te vergroten. Door de COVID-19 epidemie heeft de inclusie van nieuwe deelnemers aan zowel het Sarphati Cohort als ook de subcohort studies AIMS en Sarphati Diaries in het tweede kwartaal van 2020 praktisch stilgelegen. Ook de start van andere subcohort onderzoeken liep hierdoor soms vertraging op. Door de geleidelijke versoepeling van de coronamaatregelen is de inclusie mondjesmaat hervat. Mede op basis van het verloop van de COVID-19 epidemie is richting gegeven aan de aard en invulling van de wervingsactiviteiten voor het Sarphati Cohort: wij zijn proactief op zoek gegaan naar alternatieve wervingsstrategieën en hebben ons ook kunnen inzetten op het beter betrekken van inwoners die normaal niet makkelijk bereikt worden voor onderzoek.

3.1 Aantal deelnemende kinderen toegenomen Sarphati Cohort

Een analyse van de respons en de kwaliteit van Sarphati Cohort data is uitgevoerd. De resultaten zijn in november 2020 gepresenteerd aan de Programmaraad. Eind 2020 was er voor ruim 6.100 kinderen toestemming voor deelname aan het Sarphati Cohort vastgelegd. Het lijkt erop dat er een stijgende lijn in de respons zit. Het is echter nog te vroeg om hier definitieve conclusies aan te verbinden. In 2021 zal dit nader geanalyseerd worden.

Subcohort onderzoeken

De teller voor het subcohort onderzoek AIMS stond eind 2020 op 100 deelnemende gezinnen. In de eerste helft van 2020 is de inclusie voor AIMS uitgebreid naar alle deelnemende verloskundige praktijken in Noord, Nieuw-West en Oost. Ook werkt het Boven IJ ziekenhuis mee aan het verzamelen en opslaan van geboortesamples. Voor subcohort onderzoek Sarphati Diaries stond de teller eind 2020 op 62 deelnemers. Ook de werving voor het nieuwe subcohort onderzoek Opgroeien in Amsterdam leverde al mooie resultaten op: 17 deelnemers.

3.2 Uitbreiding wervingskanalen

Het jaar 2020 was goed gestart met scholingsbijeenkomsten voor de OKT assistenten, de bevoorrading van alle OKT locaties met informatie materialen over het Sarphati Cohort en het plaatsen van iPadzuilen op 6 van de 21 OKT locaties. Activiteiten die nodig zijn om de OKT assistenten te ondersteunen bij de structurele werving voor het Sarphati Cohort. In 2020 stond de uitrol bij de SAG locaties op de planning. Dit is gerealiseerd. Ook is de datalevering met de SAG geformaliseerd en gerealiseerd en is de structurele werving, inclusief uitnodigingsbrieven, bij de SAG geïmplementeerd. Alle ouders van pasgeboren kinderen krijgen een uitnodiging voor deelname aan het Sarphati Cohort. Zij krijgen een uitnodigingsbrief en extra informatie over het onderzoek van de jeugdverpleegkundigen en de assistenten bij het OKT.

Promotie voor het Sarphati Cohort is in 2020 ingezet via de portal van een grote organisatie voor kinderopvang en voorschoolse educatie in Amsterdam (Impuls) en via pushberichten in de GroeiGids. Naast het betrekken van de JGZ bij de Programmaraad is ook de verloskundigenvereniging meer betrokken bij het Sarphati Cohort. In dit kader is een intensievere samenwerking met de verloskundigenvereniging EVAA en de afdeling Midwifery Sciences van het Amsterdam UMC gestart. Een samenwerking waar we in 2021 met plezier verder aan bouwen.

Omdat het face-to-face contact tijdens de periodes van lockdown beperkt was, was het noodzakelijk om alternatieve wervingsstrategieën nog beter te gaan verkennen en in te zetten. Zo is er gestart met de inzet van sociale media. We hebben nu naast de [Sarphati Cohort website](#), ook een [Sarphati Cohort instagrampagina](#) en [facebookpagina](#) om meer ouders te kunnen bereiken. Ook bij AIMS is gezocht naar alternatieve manieren van werving: er is gestart met de inzet van sociale media en waar de situatie dat toeliet, is het AIMS team bij verloskundigen op locatie aanwezig geweest om uitleg te geven aan potentiële deelnemers. Daarnaast is er gewerkt aan een aangescherpte narrative. Deze kunnen we inzetten richting ouders en intermediairs en benadrukt het belang van onderzoek, juist in deze tijd.

3.3 Wijkgerichte werving

In 2020 hebben we flinke stappen gemaakt om ouders ook op wijkniveau te bereiken: de wijkgerichte werving. Zo goed en zo kwaad als dat ging, gezien de geldende beperkende maatregelen. Naast de structurele face-to-face werving op OKT locaties in alle stadsdelen (voor corona) en extra online communicatie via sociale media, hebben wij aanvullende wervingsstrategieën toegepast: extra online communicatie via Whatsapp groepen én communicatie via intermediairs zoals huisartsen en wijkorganisaties. Om het contact met (potentiële) Sarphati Cohort deelnemers verder te versterken is ook een start gemaakt met het opbouwen van een netwerk van sleutelfiguren in de wijken. De wijkgerichte werving maakt nu structureel deel uit van onze wervingsstrategie, die nu vooral online plaatsvindt. Wij zijn ervan overtuigd, dat de latere aanvulling van face-to-face contactmomenten onze wijkgerichte werving verder zal versterken.

3.4 Verhogen diversiteit

We hadden aan het begin van 2020 grote plannen met betrekking tot het verhogen van de diversiteit binnen het Sarphati Cohort. Diversiteit in brede zin. Niet alleen als het gaat om culturele achtergrond, maar ook op het gebied van opleiding, inkomen, levensbeschouwing, seksuele geaardheid, gender, enzovoorts. In januari 2020 is in samenwerking met de Bascule een PhD-traject gestart dat moet bijdragen aan het verhogen van het aantal deelnemers uit groepen die ondervertegenwoordigd blijken. We hebben ingezet op het verder ontwikkelen van een strategie die meer diversiteit in de onderzoekspopulatie bevordert. Samen met het hele kernteam zijn verschillende aandachtspunten gesignaleerd en oplossingsrichtingen geformuleerd. Ook zijn de AIMS materialen aangepast om meer inclusief te zijn voor andere dan de traditionele gezinsvormen.

4. Kernactiviteiten Sarphati Amsterdam

Naar een duurzame en zichtbare organisatie

Het vergroten van de zichtbaarheid en het versterken van de positie van Sarphati Amsterdam en haar kernactiviteiten zijn verder ontwikkeld en vormgegeven in 2020. De prioriteit heeft gelegen bij het verstevigen van de samenwerking met de kernpartners, en in het bijzonder de vormgeving van de verdere samenwerking na 2020. Tevens is er hard gewerkt aan naamsbekendheid: het jaarlijkse symposium heeft hieraan bijgedragen. Dit heeft kansen gecreëerd voor nieuwe samenwerkingen met nieuwe partners, iets waar wij in 2021 met plezier aan verder werken. Samen met alle partners en het bestuur van Sarphati Amsterdam zullen we blijven zorgdragen voor een duurzame en zichtbare organisatie.

4.1 Kernpartners Sarphati Amsterdam: samenwerking en financiering

In 2015 heeft de Gemeenteraad van Amsterdam financiële middelen beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van een gezamenlijke kennisinfrastructuur, waarbij de ontwikkeling van een uniek dynamisch cohort van kinderen van 0 tot 19 jaar in Amsterdam de kern zou vormen: het Sarphati Cohort. Maar ook om binnen Sarphati Amsterdam expertise en inzichten bijeen te brengen om zo het onderzoek naar de optimale groei en ontwikkeling van kinderen in Amsterdam en daarbuiten te versterken. Eind 2019 liep de

eerste periode van vijf jaar van de samenwerkingsovereenkomst van de stichting Sarphati Amsterdam af. In 2019 hebben de kernpartners de samenwerkingsovereenkomst verlengd tot en met 2023. In 2020 is gezamenlijk gewerkt aan een voorstel voor verdere financiering van de kerntaken van Sarphati Amsterdam vanaf 2021, inclusief coördinatie en communicatie, door verschillende afdelingen en faculteiten binnen de kernpartners.

In november 2020 is hierover een principeakkoord bereikt. Onderdeel van de afspraken is dat er in het tweede kwartaal van 2021 een tussenevaluatie plaats zal vinden door een externe commissie bestaande uit onafhankelijke leden met kennis van wetenschap en praktijk. Hierin zal met name gekeken worden naar de wetenschappelijk waarde en potentie van het Sarphati Cohort en de governance van Sarphati Amsterdam.

4.2 Nieuwe samenwerkingen in het veld van gezond opgroeien

Binnen Sarphati Amsterdam is in 2020 hard gewerkt aan het versterken van de samenwerking met de kernpartners, maar ook daarbuiten. Zo zijn er nieuwe contacten gelegd en verkennende gesprekken gevoerd met de landelijke overheid. Bij het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport heeft dit geresulteerd in een uitnodiging om te presenteren bij het kenniscoördinatoroverleg in januari 2021, als eerste kennismaking. Bij het RIVM, is de juiste contactpersoon geïdentificeerd om het gesprek voort te kunnen zetten over mogelijkheden voor structurele financiering van de datainfrastructuur van Sarphati Amsterdam.

De onderzoeksinfrastructuur is ook van belang voor verschillende bestuurlijke prioriteiten binnen de gemeente Amsterdam, zoals de 'Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht', de 'Gezonde en Kansrijke Start' en 'Kansengelijkheid'. Met deze programma's werkt Sarphati Amsterdam samen.

Ook op het gebied van het verkrijgen van subsidie zijn we in gesprek geweest met verschillende subsidieverstrekkers. Dit heeft geresulteerd in extra financiële middelen voor een lopend subcohort onderzoek binnen het Sarphati Cohort: Amsterdam Infant Microbiome Study (AIMS) via de Research Priority Area (RPA) Microbiome van de UvA. Tevens is een onderzoeksvorstel in samenwerking met Generation-R goedgekeurd voor uitwerking (PREPHOBES, EU call: 'Prevention of unhealthy weight gain and obesity during crucial phases throughout the lifespan'). Er zijn plannen ontwikkeld voor een onderzoek naar 3D body-scans samen met Amsterdam UMC, VU en Scanologics B.V. Verder is Sarphati Amsterdam opgenomen in een consortium voor een subsidieaanvraag in het kader van de ZonMW call Bigdata Kansrijke Start. In samenwerking met Amsterdam UMC en met de Bernard van Leer Stichting wordt gesproken over samenwerking rondom de thema's diversiteit, kansrijke start en COVID-19.

4.3 Het tweede Sarphati Amsterdam symposium een succes

Op 14 februari 2020 vond het tweede symposium van Sarphati Amsterdam plaats bij een van onze kernpartners: de Vrije Universiteit. Het thema was '*Why health disparities in early childhood matter - especially in urban environments*'. Dit symposium werd goed bezocht door onderzoekers, zorgprofessionals, beleidsmakers, private partijen en andere geïnteresseerden (totaal ruim 150 deelnemers). Bezoekers hebben kunnen ervaren hoe divers het werkveld is van Sarphati Amsterdam. Dit werkveld van Sarphati Amsterdam was belicht in een programma met inspirerende lezingen, zoals 'Health disparities and the importance of the first 1000 days' door Bart Looman (Pharos) en 'Social determinants of parenting and feeding in early life' door Shelley van der Veek (Universiteit Leiden). Onderzoekers van lopende Sarphati Amsterdam onderzoeken konden hun werk met een posterpresentatie presenteren. Ook hebben deelnemers diverse workshops kunnen bijwonen: 'Armoede en de kans op een goede en gezonde start', 'Microbiota and healthy development', 'Kinderen als mede-onderzoekers', 'Urban Mental Health' en 'Onderzoek met en voor iedereen'. Foto's, presentaties en tekeningen zijn terug te vinden op de [Sarphati Amsterdam website](#).

4.4 Zichtbaarheid en naamsbekendheid van onze activiteiten

Voor een betere positionering en verbinding met anderen is gewerkt aan de zichtbaarheid en naamsbekendheid van Sarphati Amsterdam. Op de geüpdatete [Sarphati Amsterdam website](#) zijn naast een button voor onderzoekers, ook updates van alle lopende onderzoeksprojecten geplaatst, met informatie over publicaties, communicatiemateriaal en weblinks. De onderzoeksprojecten van Sarphati Amsterdam zijn tevens gepubliceerd op [openresearch.amsterdam](#), een digitaal platform, vooral voor ambtenaren en voor onderzoekers van de Amsterdamse kennisinstellingen. Het doel van het platform is om kennis te delen, relaties zichtbaar te maken en samen te werken aan onderzoek. Hier zijn nu ook verschillende pagina's te vinden over Sarphati Amsterdam, het Sarphati Cohort, de verschillende Sarphati Amsterdam onderzoeken en het Sarphati Amsterdam Symposium 2020.

Voor het genereren van nog meer zichtbaarheid en naamsbekendheid heeft het Sarphati Amsterdam team bij verschillende onderzoeksgroepen presentaties gegeven over Sarphati Amsterdam, het Sarphati Cohort en de mogelijkheden voor samenwerking. Zo is er een presentatie gegeven bij HELIUS project groep (Amsterdam UMC, GGD), bij Centre for Urban Mental Health (UvA), bij EVAA en Midwifery Sciences (Amsterdam UMC) en tijdens een consortiumbijeenkomst van het onderzoeksproject MyLittleMoves (AmsterdamUMC, GGD).

Daarnaast zijn Sarphati Amsterdam medewerkers verschillende keren aanwezig geweest bij (online) internationale congressen: zij organiseerden een workshop bij het World Congress of Public Health, presentatie over subcohort studie AIMS bij Nutrition & Growth en e-poster over subcohort studie Sarphati Diaries bij Nutrition & Growth.

4.5 Bestuur en toezicht Sarphati Amsterdam

De Raad van Bestuur van Sarphati Amsterdam draagt zorg voor de dagelijkse leiding van de stichting. Onder toezicht van de Raad van Toezicht, bestaande uit vertegenwoordigers van alle deelnemende partijen, bepalen zij samen de koers die de stichting dient te varen. Zo is in 2020 de Raad van Toezicht vier keer bijeen gekomen. Tijdens de vergaderingen zijn onder meer het [Jaarplan 2021](#), de begroting 2021, het [Jaarverslag 2019](#) en de jaarrekening van 2019 vastgesteld. Ook is de positionering van Sarphati Amsterdam, en de ontwikkeling van het Sarphati Cohort besproken met als doel het draagvlak te vergoten. Daarnaast zijn er beslissingen genomen over de financiering van de kernactiviteiten en infrastructuur van Sarphati Amsterdam vanaf 2021 en zijn er afspraken gemaakt over de eerder genoemde externe tussenevaluatie die in 2021 zal plaatsvinden.

De Raad van Bestuur van Sarphati Amsterdam wordt geadviseerd door onafhankelijke leden, de Adviesraad, over wetenschappelijke, maatschappelijke en andere relevante ontwikkelingen op strategisch niveau. In 2020 is in één vergadering gesproken over o.a. de vormgeving van de externe evaluatie in 2021 en het betrekken van onderzoekers bij Sarphati Amsterdam. De Adviesraad heeft ook advies uitgebracht over het beter zichtbaar maken van de activiteiten en resultaten van Sarphati Amsterdam en over de ontwikkeling van het Sarphati Cohort.

De invulling en ontwikkeling van het onderzoeksprogramma gebeurt in samenspraak met de Programmaraad, gevormd door senior onderzoekers van de participerende kennisinstellingen en de GGD. In 2020 is de Programmaraad vijf keer bij elkaar gekomen. Tijdens de vergaderingen zijn verschillende onderzoeksvoorstellen getoetst en goedgekeurd door de Programmaraad en heeft zij hiermee zorggedragen voor de inbedding van het onderzoeksprogramma binnen de eigen kennisinstellingen. Ook is er gesproken over de vormgeving van het Sarphati Amsterdam symposium in 2021, nieuwe documenten voor onderzoekers op de website en subsidiemogelijkheden. De Programmaraad heeft advies uitgebracht ten aanzien van het Jaarplan 2021. De ontwikkeling van het Sarphati Cohort is ook besproken. Aan het eind van 2020 is de Programmaraad uitgebreid met een vertegenwoordiger van de afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) bij de GGD Amsterdam. Zo verwachten wij nog beter de brug te kunnen maken naar de praktijk.

Slotwoord

Zoals u hierboven heeft kunnen lezen, is de infrastructuur van Sarphati Amsterdam en het Sarphati Cohort volledig operationeel. Het Sarphati Cohort omvatte eind 2020 ruim 6.100 kinderen voor wie ouders toestemming hebben verleend om de zorggegevens van hun kinderen voor onderzoeksdoeleinden te gebruiken, vragenlijsten te ontvangen en die voor sub-cohort onderzoeken kunnen worden benaderd. Dit aantal neemt dagelijks toe. Ook is er een Sarphati Biobank voor biologische samples ingericht en is reeds een aantal onderzoeksprojecten gestart. Het is de verwachting dat naarmate het Sarphati Cohort verder groeit er steeds meer onderzoek zal worden gestart dat gebruik zal maken van deze gegevens. Daarnaast worden verbanden gelegd met ander lopend onderzoek naar de gezondheid van kinderen in Amsterdam, zowel observationeel als experimenteel onderzoek.

Overzicht publicaties 2020

Bijlage 1

Sarphati Amsterdam onderzoeksprojecten

Publicaties in 2020 van onderzoeken die vallen onder de vlag van Sarphati Amsterdam zijn hieronder weergegeven.

Antibiotica, probiotica, het micorbioom en chronische ziekten in kinderen (Winclove)

Baron R, Taye M, Besseling-van der Vaart I, Ujčič-Voortman J, Szajewska H, Seidell JC, & Verhoeff A (2020). The relationship of prenatal antibiotic exposure and infant antibiotic administration with childhood allergies: A systematic review. *BMC Pediatrics*, 20, 312.

Food4smiles

Bektas G, Boelsma F, Baur, VE, Seidell JC, & Dijkstra SC (2020). Parental Perspectives and Experiences in Relation to Lifestyle-Related Practices in the First Two Years of a Child's Life: A Qualitative Study in a Disadvantaged Neighborhood in The Netherlands. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(16), 5838.

Ook twee onderzoeksrapporten zijn online gepubliceerd: een rapport over de uitkomsten van een verkennende studie en een rapport over uitkomsten gerelateerd aan de training van gezondheidsambassadeurs. Deze rapporten zijn terug te vinden op:

www.food4smiles.nl/downloads.

Healthy sleep project

Belmon LS, Brassler FB, Busch V, van Stralen MM, Harmsen IA, Chinapaw MJM (2020). Perceived Determinants of Children's Inadequate Sleep Health. A Concept Mapping Study among Professionals. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 17(19), 7315.

Belmon LS, Busch V, van Stralen MM, Stijnman DP, Hidding LM, Harmsen IA, Chinapaw MJM (2020). Child and parent perceived determinants of children's inadequate sleep health. A concept mapping study. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 17, 1583.

Lekker gezond

Takens FE, Busch V, Ujčič-Voortman JK, van Eijdsden M, Chinapaw MJM (2020). The Unique Extended Selection Cohorts Design for the Evaluation of the School-Based Jump-in Intervention on Dietary Habits: A Study Protocol. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2010, 17, 1145.

My Daily moves

Hidding LM, Chinapaw MJM, Belmon LS, Altenburg TM (2020). Co-creating a 24-hour movement behavior tool together with 9–12-year-old children using mixed-methods: MyDailyMoves. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 17:63.

Opgroeien in Amsterdam

Overbeek G, Creasey N, Wesarg C, Huijzer-Engbrenghof M, Spencer H (2020). When mummy and daddy get under your skin: A new look at how parenting affects children's DNA methylation, stress reactivity, and disruptive behavior. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 172, 25-38.

Slaap en groei van Amsterdamse kinderen in de eerste 1000 dagen

Harskamp-van Ginkel MW, Kool RE, van Houtum L, Belmon LS, Huss A, Chinapaw MJM, Vrijkotte TGM (2020). Potential determinants during 'the first 1000 days of life' of sleep problems in school-aged children. *Sleep Med* 69: 135-144.

Harskamp-van Ginkel MW, Ierodiakonou D, Margetaki K, Vafeiadi M, Karachaliou M, Kogevas M, Vrijkotte TGM, Chatzi L (2020). Gestational sleep deprivation is associated with higher offspring body mass index and blood pressure. *Sleep*, Volume 43, Issue 12.

Harskamp-van Ginkel MW, Chinapaw MJM, Harmsen IA, Anujoo KO, Daams JG, Vrijkotte TGM (2020). Sleep during Infancy and Associations with Childhood Body Composition: A Systematic Review and Narrative Synthesis. *Childhood Obesity*, Vol. 16, No. 2.

Partners van Sarphati Amsterdam

Publicaties waarin Sarphati Amsterdam is genoemd in 2020 zijn hieronder weergegeven. Deze zijn tot stand gekomen met financiering van Sarphati Amsterdam.

ABCD

Vrijkotte TGM, Varkevisser TMCK, van Schalkwijk DB, Hartman MA (2020). Maternal Underestimation of Child's Weight at Pre-School Age and Weight Development between Age 5 and 12 Years: The ABCD-Study. *Int J Environ Res Public Health*, 17(14):5197.

Walker AW, Priya PH, de Rooij SR, Jens H, Witteveen AB, Verhoeven CJM., Vrijkotte TGM, de Jonge A (2020). The Long-Term Impact of Maternal Anxiety and Depression Postpartum and in Early Childhood on Child and Paternal Mental Health at 11–12 Years Follow-Up. *Frontiers in Psychiatry*, 11:918.

Jaarrekening stichting Sarphati Amsterdam 2020

Bijlage 2

Resultaat Stichting Sarphati Amsterdam 2020

De Jaarrekening van de stichting Sarphati Amsterdam van 2020 is op aanvraag beschikbaar.